

Korte Mededelingen

VELDWAAARNEMINGEN VAN EEN RALREIGER (Ardeola ralloides).

Op 25 augustus 1966 zien de heren J. Bokdam en N. W. J. Borsboom, studenten aan de Landbouwhogeschool te Wageningen, in een kleiputten-gebied gelegen in de uiterwaard van de Rijn in de gemeente Heteren (Gld.) een „kleine, witte reiger”. Aan de hand van de Vogelgids besluiten zij tot Koereiger of Ralreiger.

Daar dit in elk geval een interessante waarneming moet betreffen, en ik beide soorten ken uit respectievelijk N.-Afrika en Griekenland-Turkije, wordt op 29 augustus getracht de waarneming te herhalen. Het gezelschap bestaat thans uit mevrouw G. de Vries-Smeenck, de heren J. Bokdam, C. Geerling, D. M. de Vries en schrijver dezes.

Omstreeks 19.00 uur zien Bokdam, Geerling en ik de bewuste vogel inderdaad vliegen. De mogelijkheid tot waarneming is zeer kort, de vogel verdwijnt achter wilgenstruiken. Opvallend zijn de bijna witte vleugels en staart, waarbij alleen de vleugels een duidelijk waarneembare licht oker-gele vlek op de binnenste vleugeldekveren van de kleine slagpennen vertonen.

Om 19.30 uur, even voor zonsondergang maar met op deze heldere avond nog voortreffelijk licht, komt de vogel weer op de wieken en gaat zitten op een dode tak die omstreeks 30 à 40 m van ons vandaan boven het water van een ondiepe kleiput uitsteekt. In tegenstelling tot de uitgesproken wit aandoende vlucht, maakt de vogel in zit een donkere, men zou haast zeggen meer „Roerdompachtige”, indruk. Onder welhaast ideale omstandigheden kan de vogel gedurende ca. drie minuten rustig worden waargenomen door twee 7 x 50 en een 8 x 40 kijker. Unaniem zijn wij van mening dat de vogel geelachtig-groene poten en een grijs-groene snavel heeft, dat de borst overlangs grijs-bruin is gestreept op een geelachtige ondergrond en dat de rug overwegend bruinachtig is. De bovenzijde van de kop maakt een donkere indruk. Siervoren aan de kop ontbreken geheel, de schouderveren zijn niet verlengd. De vogel draagt geen ring en maakt over het geheel genomen een schuwe indruk. Hoewel zulks in het veld vaak moeilijk is vast te stellen, durf ik beweren dat de grootte inligt tussen Woudaapje en Koereiger en dat de vogel in elk geval veel groter is dan een Woudaapje. Wij zijn er op dat moment van overtuigd te doen te hebben met een Ralreiger.

Raadpleging van de ornithologische literatuur, vooral Bauer en Glutz von Blotzheim in Niethammer, Handbuch der Vögel Mitteleuropas (1: 345. 1966) bevestigt dit en maakt aannemelijk dat het een vogel in jeugdkleed betrof. Hierop wijzen de afwezigheid van verlengde kop- en schouderveren, de „donkere” en niet gestreepte kop, alsmede mogelijk de geelachtige binnenste vleugeldekveren welke in de vlucht zo opvallend waren. Hoewel Niethammer vermeldt dat de uiteinden der staartveren lichtbruin zijn, is ons dit in het veld niet opgevallen.

Niethammer (op. cit. pag. 349) geeft op dat vooral jonge vogels van juli

tot september rondzwerven en in die periode in vele landen van W.-Europa zijn aangetroffen. Onze mening dat wij met een jonge vogel te doen hadden, wordt hierdoor gesteund. De kans dat het een losgevlogen kooivogel betrof, schijnt mede hierdoor nihil.

In de Avifauna van Nederland (Ardea 50 (1—2): 15. 1962) worden na 1900 drie vondsten en vijf waarnemingen vermeld. Hiervan vond de laatste plaats op 3 juli 1958 in N.W.-Overijsel. Alle waarnemingen vallen in het zomerhalfjaar, de laatste bekende datum was 16 augustus, en wel te Loosdrecht in 1924, welke datum dus nu met een ruime neuslengte wordt geslagen. Voor zover ik vluchtig kon nagaan, werd de soort sinds 1958 in Nederland niet meer waargenomen. De soort is nieuw voor de avifauna van Gelderland.

J. J. F. E. de Wilde.

SUMMARY:

Sight-record of the Squacco Heron (Ardeola ralloides)

On August 25th and 29th, 1966, a juvenile specimen of the Squacco Heron was seen in the foreland of the river Rhine at Heteren, Province of Gelderland. There are at least eight records for this century but this is the first for the Province of Gelderland. It is the latest August record so far known in the Netherlands.

ENKELE WINTERGEGEVENS VAN TURELUURS.

De Tureluur (*Tringa totanus*), overwintert in Noord-Holland benoorden het Noordzeekanaal, vooral langs de waddenkust bij Texel, Wieringen, Den Helder en Anna Paulowna (60—90 %); verder langs het strand (10—40 %) (speciaal bij zeeweringen en hoofden) en langs de kust van het IJsselmeer, in aantallen zelden groter dan 10 ex.

De aantallen variëren maximaal van 220 tot 1000 vogels in een winter (1958/59—1965/66). Tijdens en na vorstperioden is hun dichtheid in het waarnemingsgebied het grootst.

Aan de hand van 157 min of meer vers gemeten vleugelmaten in de winter 1962/63 (tabel) en aan de hand van ringvondsten van Europese Tureluurs, moet tot de konklusie worden gekomen, dat het overgrote deel van deze

vleugelmaat: wing-size:	< 160	160—165	166—170	> 170
1 t/m 30 januari	7 x	52 x	45 x	16 x
17 februari	7 x	17 x	7 x (1 ♀)	1 x
13 maart	2 x	—	2 x	1 x
Totaal	16 x	69 x	54 x	18 x

Vleugelmaten in mm van de Tureluurs, dood gevonden in 1963 tussen Schoorl aan Zee en Den Helder.

Wingmeasurements in mm of the Redshanks, found dead between Schoorl aan Zee and Den Helder in 1963.